

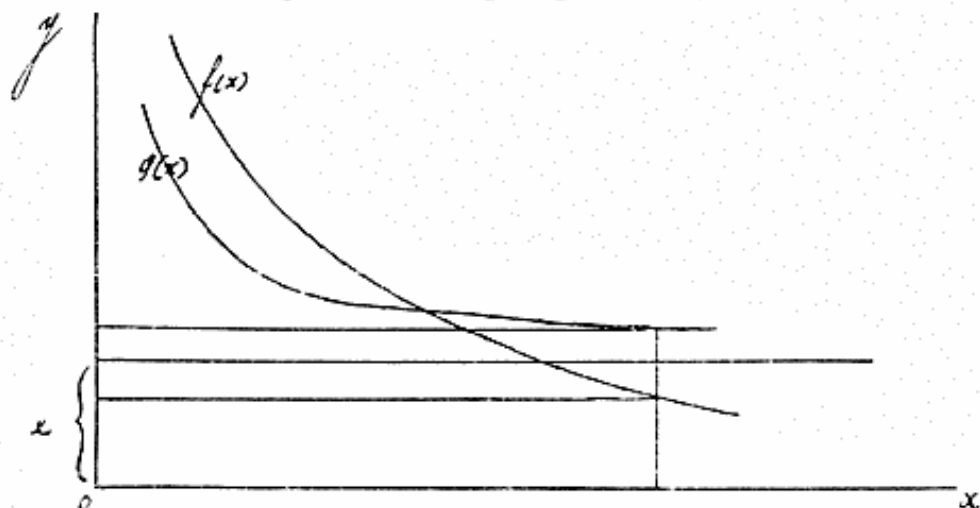
MINDRE MEDDELELSER OG NOTITSER

I.

Nogle Bemærkninger om den „ideale Pris“.

Professor Birck behandler i „Læren om Grænseværdien“ Spørgsmaalet, hvorledes et offentligt Foretagende skal bestemme sin Pris for at opnaa den størst mulige samfundsmæssige Nytte, og kommer til det Resultat, at hvor Generalomkostningerne er nogenlunde faste, bør Prisen fastsættes i Nærheden af Enhedsomkostningen.

Dette Spørgsmaal kan imidlertid behandles matematisk, og man vinder derved den Fordel, at det klart fremgaar, under hvilke Betingelser Sætningen gælder.

Lad i et retvinklet Koordinatsystem Abscissen og Ordinaten være resp. omsat Mængde og Pris. Betegnes Efterspørgselskurven ved Ligningen $y = f(x)$ og Foretagendets Omkostningskurve ved Ligningen $y = g(x)$, ved man om begge

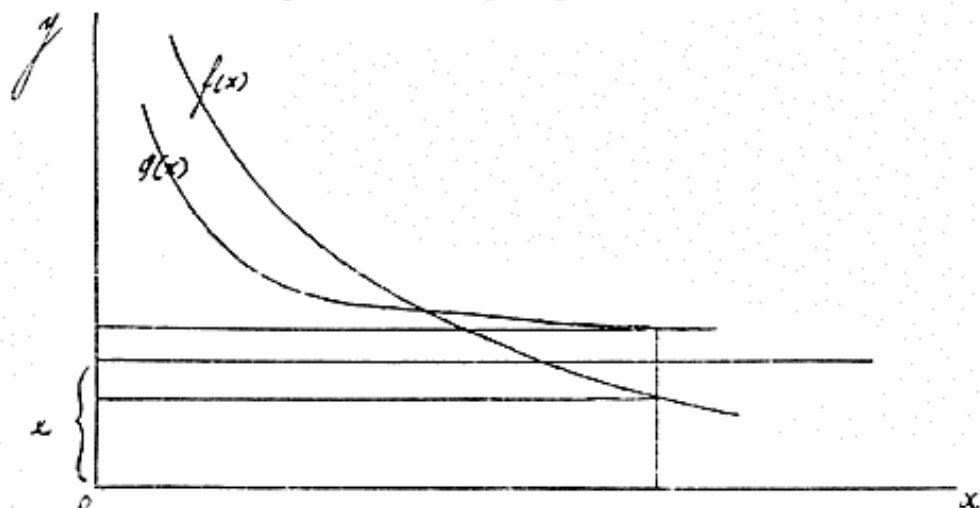
MINDRE MEDDELELSER OG NOTITSER

I.

Nogle Bemærkninger om den „ideale Pris“.

Professor Birck behandler i „Læren om Grænseværdien“ Spørgsmaalet, hvorledes et offentligt Foretagende skal bestemme sin Pris for at opnaa den størst mulige samfundsmæssige Nytte, og kommer til det Resultat, at hvor Generalomkostningerne er nogenlunde faste, bør Prisen fastsættes i Nærheden af Enhedsomkostningen.

Dette Spørgsmaal kan imidlertid behandles matematisk, og man vinder derved den Fordel, at det klart fremgaar, under hvilke Betingelser Sætningen gælder.

Lad i et retvinklet Koordinatsystem Abscissen og Ordinaten være resp. omsat Mængde og Pris. Betegnes Efterspørgselskurven ved Ligningen $y = f(x)$ og Foretagendets Omkostningskurve ved Ligningen $y = g(x)$, ved man om begge

disse Funktioner, at de er kontinuerte og aftagende med voksende x . Om $y = q(x)$ ved man endvidere, at dens nærmere Form bestemmes af Enhedsomkostninger og Generalomkostninger. Antages Generalomkostningerne at være helt konstante i Forhold til x , medens Enhedsomkostningerne varierer ligefrem proportionalt med x , har man

$$y = q(x) = e + \frac{O}{x},$$

hvor e er Enhedsomkostningen og O Generalomkostningerne. Det Udtryk, for hvilket Maksimum søges, er

$$A = \int_0^x f(x) dx - xf(x) - (xq(x) - xf(x)),$$

idet $\int_0^x f(x) dx - xf(x)$ er Konsumentrenten og $xq(x) - xf(x)$ er

Foretagendets Tab. Ved Indsætning af $q(x) = e + \frac{O}{x}$ og ved Reduktion faas

$$A = \int_0^x f(x) dx - ex - O.$$

$$\text{Heraf faas } \frac{dA}{dx} = f(x) - e$$

Da $\frac{d^2A}{dx^2}$ er negativ (nemlig $= f'(x)$), faar man Betingelsen

for Maksimum ved at sætte $\frac{dA}{dx} = 0$, altsaa

$$f(x) = e$$

Heraf fremgaar det klart, at naar Generalomkostningerne er fuldstændig konstante i Forhold til den omsatte Mængde, maa den ideale Pris netop falde sammen med Enhedsomkostningen.

En langsom Stigning af Generalomkostningerne kan f. Eks. illustreres ved Kurven

$$y = q(x) = e + \frac{O}{\sqrt[p]{x}},$$

hvor p er et positivt Tal, større end 1, og O en Konstant.

Man faar da paa samme Maade som ovenfor

$$\frac{dA}{dx} = f(x) - e - \frac{O \left(1 - \frac{1}{p}\right)}{\sqrt[p]{x}} = 0$$

$$f(x) = e + O\left(1 - \frac{1}{p}\right)^p x$$

Under denne Forudsætning faar man altsaa Maksimum ved en Pris, som er *større* end Enhedsomkostningen. Efterhaanden som man lader p nærme sig 1, maa $f(x)$ nærme sig e . Men en nærmere Bestemmelse af den ideale Pris kan altsaa kun faas, naar man enten kender Funktionen $f(x)$ eller kan forudsætte Generalomkostningerne fuldstændig konstante. I alle andre Tilfælde end det førstnævnte, hvor Generalomkostningerne er fuldstændig konstante, vil man nemlig som Maksimumsbetingelse faa et Udtryk for $f(x)$, hvori x indgaar.

E. Dige.

II.

Fredskovs Værdi.

En Replik.

Under Overskriften „Vore Skoves Vurdering og Beskatning“ har Godsinspektør *Berthelsen* skrevet en Afhandling her i Tidsskriftet, Aargang 1925; den har en Undertitel, som viser hen til det Foredrag (beskedent kaldt „Nogle Bemærkninger“), som Hr. *Berthelsen* holdt i Nationaløk. Foren. ^{3/11} 1925. De, der hørte Foredraget, vil i Afhandlingen genfinde nogle af de faldne Udtalelser, ligesom Afhandlingen viser, at Hr. *Berthelsen* har hørt nogle af de Indvendinger, der straks paa Mødet blev fremsat mod hans Opfattelse.

Hr. *Berthelsen* tager sit Udgangspunkt i „tre . . . Videnskaber“, nemlig: „Retsvidenskab, Nationaløkonomi og Skovbrugslære“. Skovbrugslære er nu ikke nogen Videnskab (efter dansk Sprogbrug); men Fejltagelsen kan undskyldes ved, at Hr. *Berthelsen* intet Kendskab har til Skovbrugslære; han tror, at denne kun omfatter „Naturforhold“.

I Afsnittet om „Skovenes retlige Forhold“ skriver Hr. *Berthelsen* om Fredskovene, „hvis uforringede¹⁾ Opretholdelse i § 15 er foreskrevet som urokkelig Grundlov“. Den Slags plejer man vist at kalde en Tilsnigelse? thi Forordn. ^{27/9} 1805 § 15 indeholder hverken Ordet eller Begrebet „uforringet“. Og endvidere: „De lovligt paalagte¹⁾ . . . Raadighedsindskrænkninger. Disse tilsigter . . . kun at opretholde Skovens „Substans“ eller „Hovedstol“²⁾, saa at denne ikke